

МИЛЛИЙ МЭДЕНИЯТ ҲЭМ КӨРКЕМ ӨНЕРДИ РАЎАЖЛАНДИРЫҮ ЖОЛЫНДА

Қарақалпақ халқы өзиниң үрп-әдетлери, тили, бай мәденияты ҳэм өзине тән көркем өнери менен басқа халықлардан ажыралып турады. Өткен дәуірлер ишинде халқымыздың арасынан белгили артистлер, көркем-өнер ғайраткерлери ҳэм мәденият тараўы пидайылары жетилисип шықты.

Халқымыздың бийтәкирар көркем өнери ҳэм мәдениятин буннан былай да жетилистириў, мәденият ҳэм көркем өнер тараўында театр, кино, телевидение ҳэм халық дәретиўшилиги бағдарлары бойынша жоқары маманлықтағы актёрлар ҳэм көркем өнертаныйшылық тараўында қәнигелерди таярлаў мақсетинде 2008-жыл 28-апрельде Өзбекстан Республикасы Президентиниң «Өзбекстан мәмлекетлик көркем өнер институтының Нөкис филиалын шөлкемлестириў илажлары ҳаққында»ғы ПҚ-845-санлы қарары қабыл етилди. Қарарға муўапық, Өзбекстан мәмлекетлик көркем-өнер институтының Нөкис филиалы шөлкемлестирилди. Соңынан 2012-жыл 4-июньдеги «Өзбекстан мәмлекетлик көркем-өнер ҳэм мәденият институтын шөлкемлестириў ҳаққында»ғы ПҚ-1771-санлы қарарына тийкар Өзбекстан мәмлекетлик көркем өнер ҳэм мәденият институтының Нөкис филиалы болып қайта шөлкемлестирилди.

Филиал дәслепки ашылған жылы 25 студент қабылланған болса, ҳәзирги ўақытта 9 тәлим бағдары бойынша 700 ден аслам студент билим алып атыр. Бүгинги күнде филиалда 1 факультет ҳэм 5 кафедрада 54 профессор-оқытыўшы студентлердиң жетик қәниге болып жетилисиўинде өзиниң бар күш-жигерин жумсап, тәлим-тәрбия берип келмекте. Профессор-оқытыўшылар арасында 4 профессор, 9 илим кандидаты, 3 доцент, Өзбекстан ҳэм Қарақалпақстан халық артистлери, Өзбекстан ҳэм Қарақалпақстанға хызмет көрсеткен артистлер, Қарақалпақстан халық бақсылары бар екенлиги теория ҳэм әмелиятты байланыстырыўда, сондай-ақ, студент жаслардың өз тәлим бағдарлары бойынша маман қәнигелер болып жетилисиўинде үлкен әҳмийетке ийе. Атап айтқанда, Өзбекстан халық артисти, Бердақ атындағы мамлекетлик сыйлықтың лауреаты Н.Аңсатбаев, Өзбекстан Республикасына мийнети сиңген көркем өнер ғайраткери Қ.Заретдинов, Өзбекстанға хызмет көрсеткен артист М.Исмаилова, сондай-ақ, Қарақалпақстан халық артисти Ж.Султабаев ҳэм С.Балтаниязовлар, Қарақалпақстан халық бақсысы Г.Ақымбетова ҳэм басқа да профессор-оқытыўшылардың студент-жасларға билим берип атырғанлығын мақтаныш етемиз. Олардың арасынан бәлент лапызлы бақсылар, эстрада қосықшылары, көркем өнер ҳэм мәденият тараўын раўажландырыўда үлес қосатуғын талант ийелери шығатуғынлығына исенемиз.

Айтып өтиў орынлы, Өзбекстан Республикасы Президентиниң 2020-жыл 12-июльдеги «2020-2021-оқыў жылында Өзбекстан Республикасының жоқары оқыў орынларына оқыўға қабыл етиўдиң мәмлекетлик буйыртпасы параметрлери ҳаққында»ғы қарары менен филиалда бакалавр тәлим бағдарлары бойынша қабыллаў квоталары көбейтилип, филиалдың күндизги

бөлимине жаңадан “Профессионал тәлим: Халық дәретиўшилиги (Вокал атқарыўшылығы) ” тәлим бағдары ашылды. Сондай-ақ, филиалда жаңадан ашылған сыртқы бөлимде “Көркем өнертаныўшылық (сахна хәм экран көркем-өнери драматургиясы)”, “Мәденият хәм көркем өнер мәкемелерин шөлкелестириў хәм де басқарыў”, “Китапхана – мәлимлеме хызмети (китапханашылық хәм библиография)” тәлим бағдарлары ушын квоталар ажыратылған болып, бүгинги күнде сыртқы бөлимде 100 студент билим алмақта.

Студент-жаслардың теориялық билимин жетилистириўде оқыў әдебиятлар, сабақлық хәм оқыў қолланбалар әҳмийетли саналады. Филиал мәлимлеме-ресурс орайының фонды 14262 китап бар болып, 2240 сабақлық, 3685 оқыў қолланба, 5100 көркем әдебият, 2483 нускада басқа түрдеги әдебиятларға ийе. 2020-2021-оқыў жылында филиалда бар болған тәлим жөнелислери бойынша профессор-оқытыўшылар тәрәпинен 1 сабақлық хәм 7 оқыў қолланба баспадан шығарылды.

Филиалда илимий-изертелеў жумысларына да айрықша итибар қаратылған. 2020-2021 оқыў жылында профессор-оқытыўшылар тәрәпинен жәми 86 илимий мақала жәрияланды. Соннан сырт ел илимий журналларында 47, республика илимий журналларында 16, сондай-ақ, халықаралық илимий конференцияларда 23 илимий мақалалар шығарылды.

Филиалда билим алып атырған студент-жасларының көркем өнерге болған қызығыўшылығын арттырыўда 2018-жылы «Тумар» аяқ-ойын ансамбли шөлкемлестирилди. Қысқа дәўир ишинде «Тумар» аяқ-ойын ансамбли республикамызға кеңнен танылды хәм бүгинги күнде Ғәрезсизлик хәм Наўрыз байрамларында өз концерт бағдарламалары менен қатнасып келмекте.

Өткен дәўир аралығында филиалдан көркем-өнер хәм мәденият, телевидение, радио, сондай-ақ, театр тараўлары бойынша жоқары маманлықтағы жетик қәнигелер жетилисип шықты. Оқыў дәрғайын питкерип, бүгинги күнде халқымызға хызмет етип, ел танытуғын қосыкшы хәм актёрлардың жетискенлиги филиал жәмәәтин шексиз қуўанышқа бөлейди.

Усы жыл 20-январь күни «Мәдений жумис хәм мәденият шөлкемлери ҳаққында»ғы Өзбекстан Республикасы Нызамы қабыл етилди. Бул нызамның қабыл етилиўи мәденият хәм көркем өнер тараўындағы жумысларды еле де жетилистириўде оғада әҳмийетли хұжжет болды десек алжаспаған боламыз.

Сондай-ақ, Президентмиз Ш.Мирзиёевтиң 2020-жыл 25-декабрь күни мәмлекетимиз жаслары менен видеоселектор тәризинде өткерилген Өзбекстан жаслары форумында атап өткениндей хәр бир район хәм қаладан 5 ке шекем жасларды мәденият хәм көркем өнер жоқары оқыў орынларында жергиликли бюджет есабынан оқытылыўи жасларға қаратылған айрықша итибар деп билемиз. Бул бағдарда республикамыз қала хәм районларынан мәденият хәм көркем өнер тараўында жумис алып барып атырған 85 жас филиалға қабыл етилиўи белгиленген.

Мийнет жәмәәтимиз бенен биргеликте қарақалпақ мәденияты хәм көркем өнериниң раўажланыўына үлес қосатуғын келешек ийелерин тәрбиялап атырғанымыз бизге үлкен жуўапкершилик жүклейди. Солай екен, бул ўазыйпаны атқарыўда бүгинги күн талапларына мүнәсип мийнет ете беремиз.

Аманжол АЯПОВ,

Өзбекстан мәмлекетлик көркем өнер хәм мәденият

институты Нөкис филиалы директоры,

Филология илимлериниң кандидаты.

Қарақалпақстан хабар агентлиги